

ISSN 1817-2261

**Вісник
Донецького
національного
університету**

НАУКОВИЙ
ЖУРНАЛ
*Заснований
у 1997 році*

Серія В
**економіка
і право**

1, т.1 / 2011

Вісник Донецького національного університету

НАУКОВИЙ ЖУРНАЛ

ЗАСНОВАНИЙ У 1997 РОЦІ

Серія В. Економіка і право

№1/2011

ЗМІСТ

Економіка

Ахновська І., Тофан А. Визначення конкурентоздатності економік Вірменії й України в рейтингах світових організацій	7
Безгін К.С., Гришина І.В., Ушкальов В.В. Система категорій і понять, пов'язаних з мотивацією інноваційно активного персоналу підприємства	13
Бережна О.О. Принципові засади діагностики функціонування рекреаційно-оздоровчих комплексів	19
Біла С.О. Механізми державного регулювання модернізації ринку освітніх послуг ВНЗ України	23
Білецький В. Модернізація вугільної промисловості в Україні техніко-економічні та суспільно-політичні аспекти	29
Білик О.С. Здійснення регулювання діяльності підприємств на екологічних засадах	34
Бородач Ю.В. Класифікація матеріальних потоків складального виробництва	38
Бочарова А.С. Оцінка ефективності соціально-трудова відносин на Донецькій залізниці	42
Бунтовська Л.Л., Стрельченко Д.І. Соціально-трудова відносини: стан, особливості врегулювання	47
Верховод І.С. Міра впливу процесів інформатизації на ефективність суспільного виробництва	51
Власова Т.В., Політик А. Нові вміння для ринку праці	57
Гончаренко Н.І., Кушнарєнко Н.П. Концептуальні засади розвитку світового господарства в контексті економічного лібералізму	64
Горова К.А., Гонтар Я.В. Керування функціональної складової економічної безпеки підприємства	71
Гуляев А.М., Ліннік А. Економічні проблеми організації діяльності в галузі фізкультури та спорту в сучасній Україні	75
Дацко О.І. Застосування ціннісного підходу для забезпечення конкурентоспроможності регіону в умовах глокалізації	78
Денисенко Н.О. Регулювання дисбалансу грошових потоків підприємств ЖКГ	90
Деркач Т.В. Питання державного регулювання аграрного сектору економіки США в умовах переходу до високих технологій	94
Донец А.С. Концепція моделювання інтеграції інноваційної діяльності економічних суб'єктів України	99
Єфімова Г.В., Пашенко О.В. Дослідження впливу факторів ризику на рівень інвестиційної діяльності областей України	103
Жнякін Б.О. Методологічні принципи оцінки фінансового стану регіону	107
Жогова І.В. Теоретичні основи економічної ефективності підприємства як фактора його стійкого розвитку	111
Казакова О.К., Лагутина І.С. Ринковий механізм у сучасній економіці	117
Калапа Т.В. Розвиток машинобудівельного підприємства в контексті його конкурентних переваг	122
Кірова Л.Л. Шляхи удосконалення транскордонної співпраці в агропродовольчому секторі України	127
Колеснік І.М. Перспективи розвитку регіональних морських кластерів в Україні	131
Коломіцева А.О., Ткачова І.А. Вивчення й аналіз стратегічних альтернатив у виборі об'єктів реального інвестування	136
Кондурова І.О. Світові тенденції розвитку національних інноваційних систем в умовах економіки знань	142
Конік О.В. Сутність оцінки інвестиційної привабливості суб'єктів РСЕ	148
Костенко Н. Вплив інструментів торговельної політики на конкурентоздатність Японії	154
Кошевцова М.А. Організація управлінського обліку на підприємстві: японський досвід	160
Кримова М.О. Компетентна основа освітньої системи України та її роль в формуванні конкурентоспроможності фахівця	165
Кухарська Н.О. Вибір стратегії структурних перетворень економіки регіону	169
Кучер В.А., Пасічка Я.О. Організаційні системи управління виробничою потужністю промислових підприємств	175
Лимар В.В. Державна політика регулювання міжнародного трансферу знань: підходи до визначення та шляхи удосконалення	181
Лук'янченко Н.Д., Хромов М.І. Економічний розвиток і людський капітал: фактори впливу	185
Любимова К.О. Фондовий ринок Європи: практика виходу з світової фінансової кризи	190
Лясковець Г.М. Аналіз ринку фінансових послуг України в умовах циклічності економіки	195
Макогон Ю.В. Пік кризи пройдений, що в перспективі?	203
Мариніна С.В. Економічні наслідки у міжнародній торгівлі України після вступу до світової організації торгівлі	211
Мартякова О.В. Інструменти регулювання розвитку старопромислових регіонів	217
Месечко І.М. Індикаторна оцінка рівня фінансової безпеки України	222
Медведкіна Є.О., Белаш О. Теоретичні й прикладні аспекти реалізації концепції фінансової безпеки держави	229
Мельник С.І. Сучасний стан підготовки фахівців для забезпечення економічної безпеки банків	234
Мизевич Р.С. Визначення основних характеристик у моделях розподільної логістики	238
Мокій А.І., Флейчук М.І., Полякова Ю.В. Моделювання соціально-економічного розвитку України в умовах обмежених ресурсів	241
Молдован О.О. Оподаткування господарської діяльності, пов'язаної з експлуатацією природних ресурсів: механізми реалізації фіскального та стимулюючого потенціалів	247
Мунтіян В.І. Перспективи інтеграційних векторів України в умовах глобалізації й регіоналізації	253
Нікітін М.М., Астапова Г.В. Особливості проведення лістингу корпоративних цінних паперів на глобальних фондових біржах	260
Ніколайчук В.Є. Сприйняття тіньової економіки як змушеної альтернативи соціально-економічної деградації	266
Нусінов В.Я., Буркова Л.А. Визначення рівня фінансового стану за умови, що підприємство не отримало прибутку або збиток в оцінюваному періоді	267
Нусінова О.В., Лебідь І.О. Аналіз впливу якості корпоративного управління на ринкову вартість підприємств	271
Паршиков О.М. Проблеми й перспективи розвитку міжнародного залізничного транспорту	275
Пилипенко В.В. Вплив іноземного капіталу на фінансову стійкість банківської системи України	278
Подольський Р.Ю. Методика визначення наукового рейтингу вступників на навчання на ОКР «Магістр» у наданні освітніх послуг ВНЗ	283
Полянська Я.Л., Морозова А.І. Оптимізація взаємозв'язку економічного зростання, зайнятості й людського	287

УДК 331.101.2:303.725.37:316.4(477)

МІРА ВПЛИВУ ПРОЦЕСІВ ІНФОРМАТИЗАЦІЇ НА ЕФЕКТИВНІСТЬ СУСПІЛЬНОГО ВИРОБНИЦТВА

Верховод І.С., доцент кафедри економіки Мелітопольського державного педагогічного університету імені Богдана Хмельницького

Постановка проблеми. В країнах, що ще в ХХ ст. досягли бажаного для сучасної України рівня життя населення відбуваються якісні зміни змісту й характеру праці переважної більшості учасників суспільного виробництва. Динамічне зростання вагомості позаекономічної мотивації, творчої складової трудової діяльності, оновлення вимог до професійних компетенцій працівників, радикальне зростання ефективності засобів і процедур обробки інформації та технологій прийняття управлінських рішень, перерозподіл вагомості чинників економічної ефективності на користь інформаційного забезпечення виробництва зумовили накопичення критичної маси змін в моделі соціально-економічного розвитку таких країн. В науці ці зміни відображаються в межах цілої низки напрямів і наукових шкіл, зокрема формування концепції інформаційного суспільства М. Кастельса, постекономічного суспільства В.Л. Івонземцева, роботи Д. Белла, О. Тоффлера, Ф. Фукуями та багатьох інших дослідників відобразили кардинальні зміни ролі людини в господарській діяльності та нову якість процесів комунікації між її учасниками. Водночас, специфічність соціально-економічної ситуації в Україні ускладнює застосування досвіду провідних країн для визначення цілей і важелів державного регулювання інтелектуалізації праці й інформатизації суспільного виробництва, зумовлює актуальність дослідження як загальних закономірностей впливу процесів інформатизації на соціально-економічну ефективність суспільного виробництва, так і специфічних його рис, притаманних сучасному етапу розвитку вітчизняної економіки.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Вітчизняні науковці з початку ХХІ ст. активно залучали положення теорій постіндустріальної економіки для пояснення процесів, що опосередковували зв'язки між змінами в змісті праці й процесами, що здебільшого визначались як „інформатизація суспільного виробництва” і виробничими можливостями та розподільчою ефективністю економіки. Так, в роботах А. Чухна визначені принципи узгодження категоріального апарату вітчизняної економічної науки (людський потенціал, гуманітарний потенціал суспільства, творча праця, інтелектуальна праця тощо) із термінологічною базою теорії людського капіталу (людський капітал, інтелектуальний капітал, інтелектуалізація, інформатизація тощо); досліджено економічні аспекти трансформації «людини економічної» в «людину творчу», процеси інтелектуалізації розглянуто в єдності змін культурного і професійно-кваліфікаційного рівня сукупного працівника зі структурними зрушеннями в економіці, зростанням доходності праці в сфері нематеріального виробництва [1]. В роботах Н.Л.Гавкалової, Н.С. Маркової, І.Л. Федулової, А.В. Василик, О.В.Кендюхова, І.А. Шовкун та інших вітчизняних науковців досліджено місце інтелектуалізації та інформатизації в процесах накопичення людського капіталу суспільства, проблеми оптимізації ресурсної бази цих процесів та суспільного ефекту від них, методичні підходи до економічної оцінки інтелектуальних ресурсів організації та суспільства [2]. Нові моделі соціально-трудових відносин, вимоги до управління працею на підприємстві та виклики і можливості державного регулювання трудової сфери в масштабах суспільства, що формуються в умовах інформатизації виробництва, розглядаються в монографії А.М. Колота [3]. Закономірності формування глобальної економіки, що прискорюється і набуває нової якості саме завдяки концентрації навколо економіки знань, зв'язки інформатизації і глобалізації докладно розкриваються в колективній роботі «Глобальна економіка ХХІ: людський вимір» [4].

Проте підходи до кількісної оцінки інформатизації, методичні принципи зіставлення міри інформатизації й міри ефективності суспільного виробництва залишаються досі мало розробленими вітчизняними науковцями. Тому це дослідження містить спробу окреслити підходи до кількісної оцінки міри виявлення процесів інформатизації в суспільному виробництві та впливу цих процесів на окремі аспекти соціально-економічної ефективності.

Метою статті є оцінка міри виявлення деяких аспектів інформатизації суспільного виробництва та їх впливу на його соціально-економічну ефективність.

Вклад основного матеріалу дослідження. В сучасній науковій літературі активно вивчаються багато аспектів процесу інформатизації суспільного виробництва. Зокрема, перетворення змісту праці переважної більшості його учасників і зміни вимог суспільного виробництва до рис і властивостей працівників; поява нових механізмів професійної й соціальної мобільності; якісно нові можливості економічної координації та використання переваг спеціалізації й кооперації праці; оновлення соціальної структури населення й розвиток нових соціальних статусів учасників суспільного виробництва; розрив зв'язків між додатковими доходами і додатковими витратами матеріальних й енергетичних ресурсів тощо. З огляду на мету цієї статті (оцінка впливу процесів інформатизації на ефективність суспільного

виробництва) ми виділимо лише один аспект процесів інформатизації, що на нашу думку, найбільш безпосередньо пов'язаний з соціально-економічною ефективністю виробництва та може бути оцінений за наявної статистичної бази.

Таким аспектом є розширення сфери переважно розумової праці й поширення інтелектуалізації праці. Цей аспект інформатизації безпосередньо пов'язаний із зростанням економічної продуктивності праці – збільшення питомої ваги зайнятих в організації та інформаційному забезпеченні виробництва, що супроводжується більше ніж пропорційним зростанням продуктивності праці робітників – середній виробіток на зайнятого як у фізичних, так і у вартісних одиницях вимірювання зростає. За наявної статистичної бази для оцінки масштабів цих процесів можна використовувати такі показники, як частка працівників із вищою освітою в їх загальній чисельності, продуктивність праці, середні розміри заробітної плати.

Щодо цього аспекту інформатизації, ми пропонуємо таку логіку відображення їх впливу на продуктивність виробництва, оцінювану за показниками, що наводяться у вітчизняних статистичних джерелах. В якості прояву процесів інформатизації ми розглядаємо перетворення змісту праці багатьох учасників суспільного виробництва, що виражає форму зростання суспільної продуктивності праці – зростання частки зайнятих в управлінні й інформаційному забезпеченні виробництва. Для кількісної характеристики цих процесів можна використовувати, в першу чергу, показники, що відбивають зміни на мікрорівні – зростання частки управлінців (працівників переважно розумової праці) в складі загальної чисельності працівників підприємств. Слід врахувати, що в сучасних умовах, розподіл працівників за кваліфікаційними категоріями в багатьох випадках має формальний характер і не завжди відбиває переважання фізичної чи розумової праці в трудових функціях працівника – трудові обов'язки багатьох робітників все більше передбачають розумове напруження, високі вимоги до знань й інтелектуальних здібностей. Тому структура персоналу, відображена в штатних розкладах підприємств може викривлювати реальний розподіл чисельності між виконанням переважно розумової і переважно фізичної праці. Для усунення цього недоліку вітчизняна статистика дозволяє оперувати показником, що характеризує питому вагу зайнятих переважно розумовою працею в складі персоналу підприємств опосередковано – через частку працівників із вищою освітою. Відповідно, в цьому дослідженні для характеристики такого аспекту інформатизації виробництва, як розширення частки зайнятих переважно розумовою працею, будемо використовувати показники частки працівників із вищою освітою в їх загальній чисельності. Більша частка зайнятих із вищою освітою буде вважатись проявом більш високих масштабів інформатизації, що має сприяти зростанню середньої продуктивності праці й розмірів заробітків на працюючого.

Дані для статистичного аналізу зведені до таблиці 1. Показники перших колонок таблиці характеризують міру інформатизації суспільного виробництва в Україні загалом і в Запорізькій області за часткою працівників із вищою освітою в їх загальній чисельності, а останніх колонок – міру ефективності зайнятості цих показників за розмірами їх номінальної зарплати. Міра інформатизації розглядається як один з багатьох чинників, що визначає диференціацію розмірів номінальної зарплати за видами економічної діяльності. Відповідно, велика кореляція значень рядка 2 і 6 (для Запорізької області) і 4 та 7 (для України загалом) свідчить про суттєвість впливу такого аспекту інформатизації виробництва, як зростання частки працівників із вищою освітою в їх загальній чисельності на рівень оплати праці: якщо ті види економічної діяльності (ВЕД), що характеризуються більшою часткою працівників із вищою освітою відрізняються і вищим рівнем оплати праці, то це може тлумачитись як ознака суттєвості впливу інформатизації на заробітки працівників.

Показники частки працівників із вищою освітою по видах економічної діяльності характеризуються досить високою варіативністю як для України, так і для Запорізької області. По Запорізькій області коефіцієнт варіації (відношення середньоквадратичного відхилення до середнього значення показника) частки працівників із закінченою вищою освітою становить 54,88%, а по Україні – 52,93%. Також висока варіативність показників частки працівників із неповною вищою освітою та сукупної частки працівників із повною і неповною вищою освітою в загальній чисельності персоналу. Це створює загалом сприятливі умови для застосування інструментів кореляційного аналізу для оцінки зв'язку між досліджуваним аспектом інформатизації виробництва й рівнем заробітної плати.

Варіативність показників номінальної зарплати по видах економічної діяльності дещо нижча, ніж щодо частки працівників із вищою освітою по Запорізькій області – 31,2%, та приблизно однакова по Україні – 53,76%.

Одержані оцінки коефіцієнту кореляції свідчать про відсутність вираженого зв'язку між коливаннями показників частки працівників із вищою освітою й рівня оплати праці за видами економічної діяльності. Коефіцієнт кореляції по Україні (0,627) дещо більший за аналогічний показник по Запорізькій області (0,513), але обидва не виявляють високої вірогідності вагомого зв'язку між коливаннями частки працівників із вищою освітою і рівнем оплати праці за видами економічної діяльності. Аналогічні результати дають і параметри експоненційного та лінійного моделювання зв'язку між цими показниками (табл. 2 – 4). Так, коефіцієнт детермінації коливань номінальної зарплати змінами частки працівників із вищою освітою за експоненційною функцією становить: 0,248 для Запорізької

області й 0,382 для України. Аналогічні показники за лінійною функцією становлять 0,263 для Запорізької області й 0,393 для України.

Наведене вище дозволяє тлумачити різні частки працівників із вищою освітою в різних видах економічної діяльності як чинник, що не спричиняє визначального впливу на диференціацію рівня оплати праці в цих ВЕД. Інші особливості виробництва в кожному ВЕД (капіталоозброєність праці, міра монополізованості ринків збуту, специфіка інфраструктури на ринках збуту та ресурсів, особливості державного регулювання, інші чинники зумовлюють більший вплив на заробітки, ніж середній рівень освіченості працівників). Це свідчить про слабкість тенденцій інформатизації суспільного виробництва в Україні, недостатність внутрішніх ринкових сил розвитку

Таблиця 1

Вихідні дані для аналізу впливу досліджуваного аспекту інформатизації на ефективність суспільного виробництва*

	Запорізька область		Україна		Номінальна зарплата, грн./міс.	
	Частка працівників, які мають вищу освіту		Частка працівників, які мають вищу освіту		Запорізька область	Україна
	закінчену	Закінчену і незакінчену	закінчену	Закінчену і незакінчену		
Усього	30.0	52.7	31.3	55.6	1843.0	1906.0
Сільське господарство, мисливство та лісове господарство	11.3	25.9	11.1	26.9	1191.0	1220.0
Рибальство, рибництво	14.3	42.9	13.8	31.0	952.0	1028.0
Промисло-вист	23.8	45.5	20.6	43.9	2290.0	2117.0
Будівництво	18.4	34.7	20.5	38.8	1258.0	1511.0
Торгівля; ремонт автомобілів, побутових виробів та предметів особистого вжитку	27.9	53.9	30.8	56.0	972.0	1565.0
Діяльність готелів та ресторанів	16.1	38.7	19.8	47.4	1094.0	1267.0
Діяльність транспорту та зв'язку	15.7	35.5	19.7	42.1	1940.0	2409.0
Діяльність наземного транспорту	9.4	24.5	15.8	36.7	1227.0	2126.0
Діяльність водного транспорту	22.7	50.0	26.2	55.1	2545.0	2421.0
Діяльність авіаційного транспорту	25.0	50.0	54.6	80.7	1601.0	5106.0
Додаткові транспортні послуги та допоміжні операції	13.1	32.4	18.2	39.7	2318.0	2637.0
Діяльність пошти та зв'язку	20.5	42.0	25.3	50.2	1605.0	2240.0
Фінансова діяльність	61.2	84.5	63.9	85.9	2839	4038.0
Операції з нерухомим майном, оренда, інжиніринг та	35.2	57.0	39.2	57.4	1920.0	2231.0

надання послуг підприємця						
Державне управління	65.5	84.3	64.0	84.9	2311.0	2513.0
Освіта	51.9	68.9	51.8	70.7	1604.0	1611.0
Охорона здоров'я та надання соціальної допомоги	21.1	60.9	21.1	63.5	1302.0	1307.0
Надання комунальних та індивідуальних послуг; діяльність у сфері культури та спорту	33.1	60.2	32.8	62.0	1548.0	1783
Характеристики варіативності показника						
Середньоквадратичне відхилення	16.4638186	17.3705074	16.5852711	17.4450915	575.275731	1024.6851
Коефіцієнт варіації	54.8793953	32.9384814	52.9260786	31.3921257	31.2140928	53.7610231

* - Джерело: Статистичний щорічник України за 2009 р., Статистичний щорічник Запорізької області за 2009 р.

Таблиця 2

Результати еспоненційного моделювання залежності рівня оплати від частки працівників із вищою освітою (за часткою працівників із завершеною вищою освітою) по Запорізькій області та Україні

Параметр моделі	пояснення	Оцінка параметра	
		Запорізька область	Україна
b	Коефіцієнт переведення розмірності чинника в розмірність залежної змінної	1229,21	1261,78905
m	База ступеню, де коефіцієнт ступеню – значення факторної змінної	1,0101	1,015
R2	Коефіцієнт детермінації, показує частину варіації залежної величини, що пояснюється варіацією факторної	0,248	0,382
F	Коефіцієнт Фішера, показує міру вірогідності суттєвості оцінок моделі	5,7	10,53

національної економіки для вбудовування інформатизації в механізми відтворення комерційного виробництва, перетворення інформатизації на форму дотримання вимог суспільно необхідної ефективності виробництва.

Деякі інші результати дає аналіз векторів даних, утворених з відношень показників Запорізької області й загальних по Україні. Зокрема, коефіцієнт кореляції між векторами, утвореними з відношень показників свідчить про високу вірогідність зумовленості коливань значень одного вектора змінами іншого. Перший вектор значень утворено з відношень частки працівників із вищою освітою в Запорізькій області до такої частки в цілому по Україні за основними видами економічної діяльності, другий – з відношень зарплати в Запорізькій області до зарплати загалом по Україні за видами економічної діяльності (табл. 3). Кореляція між ними дорівнює 0,791, що може тлумачитись як ознака функціонального зв'язку між векторами. Також достатньо близький до одиниці коефіцієнт детермінації, розрахований за логарифмічною функцією залежності зарплати від частки працівників із вищою освітою (табл. 4). Значення 0,64 означає, що близько 64% варіації залежної змінної (відносного відхилення рівня оплати праці в Запорізькій області від зарплати у відповідному ВЕД по Україні загалом) зумовлено змінами факторної величини (відносного відхилення частки працівників із вищою освітою в Запорізькій області від загального по Україні значення у відповідному ВЕД). При цьому значення коефіцієнту Фішера підтверджує високу достовірність одержаної оцінки зв'язку між

факторною і залежною змінними. Такі результати свідчать, що відмінності в рівні оплати праці за регіонами значно більшою мірою пояснюються різною часткою працюючих із вищою освітою, ніж відмінності в рівні оплати праці в різних ВЕД. Це дозволяє віднести освітній рівень працюючих (як один з аспектів інформатизації виробництва) до групи не першорядних факторів змін ефективності суспільного виробництва в Україні. З урахуванням досвіду, накопиченого провідними за рівнем економічного розвитку країн, таке недовикористання потенціалу процесів інформатизації суспільного виробництва суттєво ускладнює досягнення бажаних показників рівня життя населення, зумовлює використання дешевої робочої сили чи надлишкової забезпеченості сировиною в якості провідних чинників конкурентоспроможності національної економіки. Такі особливості національного виробництва скорочують попит на кваліфіковану робочу силу, знижують стандарти оплати праці, пригнічують інвестування в людський капітал, зменшують норму віддачі інвестицій в освіту й розвиток соціальної сфери.

Таблиця 3

Вихідні дані для аналізу регіональних відмінностей зв'язку між часткою працівників із вищою освітою й рівнем оплати праці

	Відношення показника по Запорізькій області до відповідного по Україні	
	Частка працівників із вищою освітою в їх загальній чисельності	Номінальна зарплата
Усього	0.95734483	0.96694648
Сільське господарство, мисливство та лісове господарство	1.01488052	0.97622951
Рибальство, рибництво	1.03571429	0.92607004
Промисловість	1.15828983	1.08171941
Будівництво	0.8955665	0.83256122
Торгівля; ремонт автомобілів, побутових виробів та предметів особистого вжитку	0.90694467	0.62108626
Діяльність готелів та ресторанів	0.81391012	0.86345699
Діяльність транспорту та зв'язку	0.79309939	0.80531341
Діяльність наземного транспорту	0.59775892	0.57714017
Діяльність водного транспорту	0.86850649	1.0512185
Діяльність авіаційного транспорту	0.45769231	0.31355268
Додаткові транспортні послуги та допоміжні операції	0.72180012	0.8790292
Діяльність пошти та зв'язку	0.80945548	0.71651786
Фінансова діяльність	0.95742089	0.70307083
Операції з нерухомим майном, оренда, інжиніринг та надання послуг підприємцям	0.89744267	0.86060063
Державне управління	1.02431611	0.91961799
Освіта	1.00185192	0.99565487
Охорона здоров'я та надання соціальної допомоги	1.00149396	0.99617445
Надання комунальних та індивідуальних послуг; діяльність у сфері культури та спорту	1.00858748	0.86819966
Характеристики варіативності показника	0.95734483	0.96694648
Середньоквадратичне відхилення	1.01488052	0.97622951
Коефіцієнт варіації	1.03571429	0.92607004

Таблиця 4

Результати еспоненційного моделювання залежності рівня оплати від частки працівників із вищою освітою (за часткою працівників із завершеною вищою освітою) по Україні

Параметр моделі	пояснення	Оцінка параметра
b	Коефіцієнт переводу розмірності чинника в розмірність залежної змінної	0,2384
m	База ступеню, де коефіцієнт ступеню – значення факторної змінної	3,964
R2	Коефіцієнт детермінації, показує частину варіації залежної величини, що пояснюється варіацією факторної	0,64
F	Коефіцієнт Фішера, показує міру вірогідності суттєвості оцінок моделі	30,09

Висновки і пропозиції. Процеси інформатизації суспільного виробництва в Україні виявляються, здебільшого, за формальними показниками (зростання середнього освітнього рівня працюючих), за збереження низької соціально-економічної ефективності зайнятості, великого розриву між потребами економіки і структурою підготовки в навчальних закладах, невисокої трудовою мобільністю переважної більшості працюючих, високої концентрації економічної влади і доходів у власників матеріальних умов виробництва.

Вплив як динаміки освітнього рівня працюючих, так і коливань рівня освіченості персоналу за видами економічної діяльності на рівень оплати праці (щодо його динаміки та диференціації за видами економічної діяльності, відповідно) не набув статистично значущої вагомості, що свідчить про недовикористання потенціалу інформатизації як чинника ефективності суспільного виробництва.

Невисока вагомість такого з чинників ефективності суспільного виробництва, як зміна освітнього рівня працюючих може слугувати підтвердженням інвестиційно залежної моделі економічного зростання вітчизняної економіки, яка, згідно досвіду країн, що розвиваються, здебільшого, не забезпечує перетворення економічного зростання на поштовх поліпшення загальносуспільного добробуту і виходу на траєкторію стійкого економічного розвитку.

РЕЗЮМЕ

У статті зроблено кількісний аналіз міри впливу процесів інформатизації на ефективність суспільного виробництва. Проявом процесів інформатизації розглядається зростання частки зайнятих в управлінні й інформаційному забезпеченні виробництва.

Ключові слова

Інформатизація, ефективність суспільного виробництва, продуктивність праці, заробітна плата, працівники з вищою освітою.

РЕЗЮМЕ

В статье сделан количественный анализ меры влияния процессов информатизации на эффективность общественного производства. Проявлением процессов информатизации рассматривается рост части занятых в управлении и информационном обеспечении производства.

Ключевые слова

Информатизация, эффективность общественного производства, производительность труда, зарплата, работники с высшим образованием.

SUMMARY

In the article a quantitative assessment of the degree of the influence of informatization processes over the efficiency of common production has been made. The increase of a part of people engaged in management and information production support is considered a manifestation of informatization processes.

Keywords: informatization, efficiency of common production, labour productivity, wages, salary, higher education employees.

СПИСОК ДЖЕРЕЛ:

1. Чухно Анатолій Андрійович. Постіндустріальна економіка: теорія, практика та їх значення для України. — К.: Логос, 2003. — 631 с.
2. Гавкалова Н.Л., Маркова Н.С. Формування та використання інтелектуального капіталу: наукове видання / Н.Л. Гавкалова, Н.С. Маркова — Харків. Вид. ХНЕУ, 2006. — 252 с.; І.А. Шовкун Інтелектуальний ресурс економічного розвитку // Економічна теорія №2, 2007 р. 14 — 33с.; «Соціогуманітарний аспект інноваційно-технологічного розвитку економіки України» / За ред. д-ра екон. наук Л.І. Федулової — К.: Інститут економіки та прогнозування, 2007. — 472 с.
3. А.М. Колот Соціально-трудова сфера: стан відносин, нові виклики, тенденції розвитку: монографія / А.М. Колот. — К.: КНЕУ, 2010. — 251 с.
4. Глобальна економіка XXI: людський вимір: монографія / Д.Г. Лук'яненко, А.М. Поручник, А.М. Колот [та ін.]; за заг. ред. д-ра екон. наук, проф. Д.Г. Лук'яненко та д-ра екон. наук, проф. А.М. Поручника. — К.: КНЕУ, 2008. — 420 с.